

Hemşirelik Öğrencilerinin Üniversite Yaşamına Uyumunu Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi

Investigation of Variables Affecting Nursing Students' Adaptation to University Life

Gülbin Konakçı¹ , Berna Nilgün Özgürsoy Uran² , Halil Ahmet Uran³

¹İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir

²İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir

³İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, İzmir

Özet

Üniversiteye yeni ve genellikle farklı bir şehirde başlayan öğrenciler, kendilerini aniden farklı bir akademik ve sosyal çevre içinde bulmaktadır. Bu yeni yaşam boyutu; eğitim yaşantıları, insan ilişkileri ve sosyal yaşam açısından geçmiş yaşantılara göre daha bir farklılık göstermektedir. Bu çalışma, İzmir ilindeki iki farklı devlet üniversitesinin birinci sınıf hemşirelik öğrencilerinin öğretim yılı başlangıcında, üniversite yaşamına uyum düzeylerini incelemek ve uyumu etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı nitelikte bir araştırma olarak planlanmıştır. Araştırma verileri, 2018–2019 öğretim yılı başlangıcında üniversitelerin hemşirelik bölümüne kayıt yaptıran, katılıma onam veren toplam 125 öğrenciden anket yöntemi ile elde edilmiştir. Veri toplama araçları, sosyo-demografik form ve Üniversite Yaşamı Ölçeği'nden oluşmuştur. Verilerin analizinde sayı ve yüzde, ANOVA ve bağımsız gruplar *t* testi uygulanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin %75.2'si kadın, yaş ortalamaları $\bar{X}=18.92\pm 1.10$ olarak saptanmıştır. Öğrencilerin %55.2'si hemşirelik bölümünü kendi isteği ile seçmiştir. İlk kez üniversite tercihi yapan öğrenci oranı %97.6'dır. Öğrencilerin puan ortalamalarının en yüksek "üniversite ortamına uyum", en düşük puan ortalamasının "akademik uyum" alt ölçeğinde olduğu görülmüştür. Mesleği isteyerek seçen öğrencilerin, "üniversite ortamına uyum", "karşı cinsle ilişkilerde uyum" ve toplam ölçek uyum puan ortalamaları isteyerek seçmeyenlere göre daha yüksek bulunmuş, bu farklılık istatistiksel olarak da anlamlı saptanmıştır (220.202 ± 36.43 , $p<0.05$). Çalışma sonucunda, mesleği isteyerek seçme, anne eğitim düzeyi, baba mesleği, anne babanın birlikte olması, ekonomik durum ve ailesinin yanında yaşama durumunun öğrencilerin üniversite yaşamına uyumunu etkileyen değişkenler olduğu görülmüştür. Üniversite uyum programları hazırlanırken, uyumu etkileyen bireysel, sosyal ve kültürel özelliklerin dikkate alınarak yapılandırılması ve ihtiyaç duydukları hizmetlere göre rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunulmasının uyumu kolaylaştırabileceği düşünülmüştür.

Anahtar sözcükler: Hemşirelik öğrencileri, uyum, üniversite yaşamı.

Abstract

Students who starts university in a new and often different city suddenly find themselves in a different academic and social environment. This new life differs from their past experiences in terms of educational experiences, human relations and social life. This descriptive study investigates the adaptation levels of first year nursing students of two different public universities in İzmir, Turkey at the beginning of the academic year and aims to determine the factors affecting their adaptation. The research data were obtained from 125 students enrolled in the nursing department of these universities by using a questionnaire. The data collection tools consisted of socio-demographic form and the University Life Scale. Numbers and percentages, ANOVA, and independent sample *t* test were used in the analysis. 75.2% of the students included in the study were female, and their mean age was calculated as $\bar{X}=18.9\pm 1.10$. 55.2% of the students voluntarily chose the nursing department. The rate of students who made a university selection for the first time was 97.6%. The students were found to have the highest mean score in the "adaptation to the university environment" subscale and the lowest score in the "academic adaptation" subscale. The mean scores of adaptation to the university environment, adaptation to relationships with the opposite sex, and total adaptation were found to be higher for the students who opted for the profession willingly than those who did not and this difference was found to be statistically significant (220.202 ± 36.43 , $p<0.05$). The findings indicate that willful selection of the profession, the level of education of the mother, profession of the father, parents' living together, economic status, and living with the family are the variables that affect the adaptation of the students to the university life. Preparing university adaptation programs by taking the individual, social and cultural characteristics affecting the adaptation into account and tailoring the guidance and consultancy services based on student needs may facilitate successful adaptation.

Keywords: Adaptation, nursing students, university life.

İnsan yaşamındaki her değişiklik uyum sürecini beraberinde getirir. Değişikliğin yaşantıya getirdiği farklılıkları iyi tanımak, uyum sürecini kolaylaştıran unsurlardan biridir (Erdoğan, Şanlı ve Bekir, 2005).

Üniversiteye yeni ve genellikle farklı bir şehirde başlayan öğrenciler, kendilerini aniden farklı bir akademik ve sosyal çevre içinde bulmaktadır. Bu yeni yaşam boyutu; eğitim yaşantıları, insan ilişkileri ve sosyal yaşam açısından geçmiş yaşantılara

İletişim / Correspondence:

Dr. Öğr. Üyesi Gülbin Konakçı
İzmir Demokrasi Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Hemşirelik Bölümü, Konak, İzmir
e-posta: gulbin.konakci@idu.edu.tr

Yükseköğretim Dergisi / Journal of Higher Education (Turkey), 11(2 Pt 1), 321–330. © 2021 Deomed

Geliş tarihi / Received: Aralık / December 23, 2019; Kabul tarihi / Accepted: Ekim / October 5, 2020

Bu makalenin atıf künyesi / How to cite this article: Konakçı, G., Özgürsoy Uran, B. N., & Uran, H. A. (2021). Hemşirelik öğrencilerinin üniversite yaşamına uyumunu etkileyen değişkenlerin incelenmesi. *Yükseköğretim Dergisi*, 11(2 Pt 1), 321–330. doi:10.2399/yod.20.663940

Çalışma 6-8 Aralık 2019 tarihlerinde *The International Medical Congress of İzmir Democracy University (IMCIDU 2019)* adlı kongrede sözel bildiri olarak sunulmuştur.

ORCID ID: G. Konakçı 0000-0002-0567-574X; B. N. Özgürsoy Uran 0000-0002-4096-4619; H. A. Uran 0000-0001-5501-5240

göre daha bir farklılık göstermektedir. Öğrenciler yabancı oldukları bu sosyal ortamda bütün bireysel yaşam sorumluluklarını da tek başına üstlenmek zorunda kalmaktadır. Aile ve yakın arkadaş desteğinin bir anda kesildiği bu yabancı çevreye öğrenciler, en kısa zamanda ve bireysel potansiyellerini de maksimum düzeyde kullanarak uyum sağlamak ve sürdürmek zorundadır (Karahana, Sardoğan, Özkamalı ve Dicle, 2005). Aşırı rol yükü (rol yüklenmesi), Duxbury, Lyons ve Higgins (2008) tarafından; “yapılacak çok fazla şeyin olmasına rağmen bu şeyleri yapabilecek yeterli zamanın olmaması” şeklinde tanımlanmaktadır. Rol yüklemesi, özellikle üniversite birinci sınıfta aniden ve daha yoğun bir şekilde yaşanmakta ve uyum güçlükleri de bu aşamada artabilmektedir (Mercan ve Yıldız, 2011).

Üniversite yaşamı yarattığı heyecanın, mutluluğun yanı sıra aslında kaygıyı ve stresi de beraberinde getirmektedir (Mercan ve Yıldız, 2011). Üniversite yaşamında akademik zorluklar, barınma, beslenme, maddi problemler, eski yaşantıya özlem, sosyal ilişki sorunları, yalnızlık vb. durumlar kaygı ve stres yaratan başlıca faktörler olarak sıralanmaktadır (Mert ve Çetiner, 2018). Bu faktörler aynı zamanda uyum problemlerinin de kaynağını oluşturmaktadır (Karahana vd., 2005; Mert ve Çetiner, 2018; Usta, Sayın ve Güzelipek, 2017).

Üniversiteye yeni başlayan gençlere yönelik ilk beklenti, okula ve eğitim sistemine ilişkin akademik uyumu sağlamalarıdır. Bunun yanı sıra, aileden ayrılma, arkadaş ilişkilerindeki farklılıklar, karşı cinsle ilişkilerin şekillenmesi, yarı zamanlı ya da tam zamanlı iş deneyiminin başlaması gibi birçok yeni durumun üstesinden gelmesi de gençlerden beklenmektedir. Tüm bunlar üniversiteye yeni başlayan gençler için en sık karşılaşılan uyum sorun alanları olarak tanımlanmaktadır (Aladağ, 2009; Aslan, 2015; Mercan ve Yıldız, 2011; Usta vd., 2017).

Üniversite yaşamı, bireylerin aileden uzaklaşarak kendi ayakları üzerinde durmaya başladığı, yeni bir ortama, arkadaş çevresine, sosyal rollere uyum sağlamak için çaba gösterdiği karmaşık bir süreçtir (Erdoğan vd., 2005). Bu dönemde, öğrenci yaşamsal bir kriz olan ergenlik döneminden çıkarak yetişkinliğe doğru hızla adım atmaktadır (Kacur ve Atak, 2011). Bu süreçte, insan hayatının en önemli dönüm noktalarından biri olan meslek seçimi, bireyin sadece kişisel yaşamı üzerinde değil etrafı ile olan ilişkilerinde de belirleyici bir etkiye sahip olmaktadır (Usta vd., 2017).

Üniversite yaşamına uyum programları, öğrencilerin yeni girdikleri ortama kişisel ve sosyal uyum sağlamamalarına yardımcı olmak için, uyum sürecini kolaylaştırmayı hedefleyen, öğretim yılının başında uygulanan yapılandırılmış etkinlikleri içermektedir (Yeşilyaprak ve Yalçın, 2011).

Bu çalışma İzmir ilindeki iki farklı devlet üniversitesinin birinci sınıf hemşirelik öğrencilerinin öğretim yılı başlangıcında

üniversite yaşamına uyum düzeylerini incelemek ve uyumu etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla planlanmıştır. Çalışmanın bir diğer amacı ise öğrencilerin uyumunu olumsuz yönde etkileyen durumların fark edilerek kurumsal ve bireysel çözüm sürecini başlatmaktır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma ilişkisel tarama modeline uygun olarak yapılmıştır. Çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analiz edilmesi bu bölümde verilmiştir.

Örneklem

Tanımlayıcı nitelikte planlanan araştırmanın örneklemini, 2018–2019 öğretim yılı başlangıcında İzmir’deki iki farklı devlet üniversitesinin hemşirelik bölümüne kayıt yaptıran, ilk kez üniversite okuyacak olan ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan toplam 125 öğrenci oluşturmuştur.

Veri Toplanması

Veriler; araştırmacılar tarafından alanyazın bilgileri rehberliğinde 20 sorudan oluşan “Öğrenci Tanıtım Formu” ve Aladağ, Kağnıcı, Tuna ve Tezer (2003) tarafından üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin üniversiteye uyum düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilen “Üniversite Yaşamı Ölçeği” kullanılmıştır. Formlar anket yöntemi ve yüz yüze görüşme tekniği ile doldurulmuştur. Formların doldurulması yaklaşık 15 dk sürmüştür.

Üniversite Yaşamı Ölçeği

48 maddeden oluşan Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ), yedi dereceli Likert türü bir ölçme aracı olup her bir madde “bana hiç uygun değil” – “bana tamamen uygun” aralığında bir değer almaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 48, en yüksek puan 336’dır. Ölçekten alınan yüksek puanlar uyuma, düşük puanlar ise uyumsuzluğa işaret etmektedir.

Ölçek; (1) Üniversite ortamına uyum, (2) duygusal uyum, (3) kişisel uyum, (4) karşı cinsle ilişkiler, (5) akademik uyum ve (6) sosyal uyum olmak üzere toplam altı alt boyuttan oluşmaktadır. Alt ölçekler arası korelasyonlar .33 ile .48 arasında değişmekte olup alt ölçeklerin toplam puanla korelasyonları ise .64 ile .77 arasında değişmektedir. Alt ölçeklerin Cronbach alfa katsayıları sırasıyla; üniversite ortamına uyum için .80, duygusal uyum için .79, kişisel uyum için .76, karşı cinsle ilişkiler için .73, akademik uyum için .70, sosyal uyum için .63, olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tümüne ilişkin iç tutarlılık katsayısı .91 olarak hesaplanmıştır. ÜYÖ toplam güvenilirlik katsayısı Cronbach alfa .89 olarak bulunmuştur. Alt boyutlar için ise, “üniversite or-

tamina uyum” alt boyutu için Cronbach alfa .72, “duygusal uyum” alt boyutu için Cronbach alfa .70, “kişisel uyum” alt boyutu için Cronbach alfa .75, “karşı cinsle ilişkiler” alt boyutu için Cronbach alfa .63, “akademik uyum” alt boyutu için Cronbach alfa .62 ve “sosyal uyum” alt boyutu için Cronbach alfa .67 olarak hesaplanmıştır.

İşlem

Araştırmanın verileri 2018–2019 eğitim öğretim yılı güz döneminde ilgili üniversitelerin hemşirelik bölümüne kayıt yaptırılan birinci sınıf öğrencilerinden toplanmıştır. Öğrencilerin çalışmaya gönüllü katılımı esas alınarak uygulamalar sınıf ortamında gerçekleştirilmiştir.

Çalışma için İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurul Başkanlığından (14.11.2018 tarih ve 369 sayılı karar no) ve araştırmanın uygulandığı kurumlardan yazılı izinler, araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğrencilerden yazılı onam alınmıştır.

Verilerin Analizi

Uygulamadan önce öğrencilere araştırmanın amacı ve kullanılan ölçme araçlarının nasıl cevaplanacağı konusunda gerekli ön bilgiler verilmiştir. Çalışmanın verileri SPSS 22.0 istatistik programı ile analiz edilmiş, tanımlayıcı verilerde sayı ve yüzde, demografik değişkenlere göre üniversite yaşamı ölçeği puan ortalamaları arasındaki farkı belirlemek amacıyla ANOVA ve bağımsız gruplarda *t* testi uygulanmıştır.

Bulgular

Çalışmaya alınan öğrencilerin sosyo-demografik ve tanımlayıcı özelliklerine ilişkin veriler Tablo 1’de gösterilmiştir. Öğrencilerin yarısından fazlasının (%75.2) kadın olduğu ve yaş ortalamalarının 18.92±1.10 olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin %76’sının alkol ve sigara kullanmadığı görülmüştür. Hemşirelik bölümünü kendi isteği ile seçenlerin oranı %55.2’dir. Çalışma kapsamına alınan öğrencilerin babalarının mesleğinin %41.6 ile işçi, çiftçi, esnaf veya tüccar olduğu; annelerin büyük çoğunluğunun ise (%78.4) çalışmadığı saptanmıştır. Öğrencilerin çoğunun herhangi bir burs almadığı; %26.4’ünün İzmir dışındaki Ege Bölgesi ve Marmara Bölgesi’ndeki şehirlerden geldiği; %56.0’ının yurt veya misafirhanelerde kaldığı saptanmıştır. Öğrencilerin %29.6’sının sürekli devam ettikleri bir sosyo-kültürel etkinliğin olduğu, en fazla sinema ve tiyatro etkinliğini (%12.8) düzenli olarak yaptıkları ifade edilmiştir. Üniversitelerin uyum programları konusunda öğrencilerin %85.6’sı yararlı olduğunu belirtirken, %31.2’si programda eksiklikler olduğunu, bu eksikliklerin en fazla barınma ve sosyal etkinlikler konusunda olduğunu (%66.7) ifade etmiştir.

İlk kez girilen ortamda uyum davranışı sorusuna öğrencilerin %35.2’si “İlk kez bulunduğum bir ortamda çoğu zaman kendimi gergin hissedirim” olarak cevap vermişlerdir.

Tablo 2’de öğrencilerin üniversitelerine göre ölçekten aldıkları puan ortalamaları gösterilmiştir. Öğrencilerin en fazla puanı “üniversite ortamına uyum” alt ölçeğinden aldıkları, en düşük puanı ise “akademik uyum” alt ölçeğinden aldıkları görülmüştür. Her iki üniversite arasında alt ölçek puan ortalamaları karşılaştırıldığında en fazla farklılığın “duygusal uyum” alt ölçeğinde olduğu saptanmıştır. Literatürde ölçeğin herhangi bir kesme puanı belirtilmemiş olup, bu çalışmada 48–143 puan arası düşük, 144–239 puan arası orta ve 240–336 puan arası yüksek uyum olarak alınmıştır. Bu puanlamaya göre değerlendirildiğinde; her iki üniversitenin toplam ölçek puanına göre, öğrencilerin uyum düzeylerinin “orta düzeyde” olduğunu ifade edebiliriz.

Öğrencilerin sosyo-demografik ve tanımlayıcı özelliklerinin ölçek toplam puanı ile ilişkisi incelenmiş ve sadece “mesleği isteyerek seçme” değişkeni ile toplam ölçek puanı arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki saptanmıştır ($r=.17, p<.05$).

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre üniversite yaşamına uyum puan ortalamaları incelendiğinde; kız öğrencilerin toplam ölçek puan ortalamaları erkeklere göre daha yüksek olsa da, istatistiksel olarak cinsiyetle uyumlu bir ilişki saptanmamıştır (Tablo 3).

Mesleği isteyerek seçen öğrencilerin, “üniversite ortamına uyum”, “karşı cinsle ilişkilerde uyum” ve toplam ölçek puan ortalamaları, isteyerek seçmeyenlere göre daha yüksek bulunmuş ve bu farklılığın istatistiksel olarak da anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<.005$) (Tablo 4).

Anne eğitimi ile “duygusal uyum”, “karşı cinsle ilişkilerde uyum”, “sosyal uyum” ve toplam uyum puan ortalamaları arasındaki ilişki istatistiksel olarak da anlamlı saptanmıştır. “Duygusal uyum” alt ölçeğinde uyum puan ortalaması, anne eğitim düzeyi okuryazar olmayan öğrencilerde diğer gruplara göre daha yüksek bulunmuştur. Toplam ölçek puan ortalaması ise lise ve üniversite/yüksek okul mezunu olan annelerin çocuklarında daha yüksek bulunmuş ve bunun istatistiksel olarak da anlamlı olduğu saptanmıştır (Tablo 5).

Baba meslek grubu memur olan öğrencilerin, üniversite ortamına, kişisel ve duygusal uyum, karşı cinsle ilişkilere uyum, sosyal uyum puanı ortalamalarının diğerlerine göre daha yüksek olduğu ve bu farklılığın istatistiksel olarak da anlamlı olduğu saptanmıştır. Anne meslek grubu işçi-esnaf-çiftçi-tüccar olan öğrencilerin, üniversite ortamına, kişisel uyum, akademik uyum ve toplam puan ortalamaları diğerlerine göre anlamlı olarak daha yüksek oranda saptanmıştır (Tablo 6).

Anne-baba birlikteliğinin ÜYÖ ile ilişkisi incelendiğinde; ebeveynleri sağ ancak ayrı yaşayan öğrencilerin akademik uyum

■ **Tablo 1.** Öğrencilerin sosyo-demografik ve tanımlayıcı özelliklerine göre incelenmesi.

Sosyo-demografik ve tanımlayıcı özellikler		Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet (Yaş ort.: 18.92±1.10)	Kadın	94	75.2
	Erkek	31	24.8
Sigara kullanma durumu	Hayır	95	76.0
	Evet	30	24.0
Alkol kullanma durumu	Hayır	95	76.0
	Evet	30	24.0
Kendi isteği ile meslek seçimi	Hayır	56	44.8
	Evet	69	55.2
Baba öğrenim durumu	Okuryazar değil	5	4.0
	Okuryazar/İlkokul mezunu	38	30.4
	Ortaokul mezunu	29	23.2
	Lise mezunu	36	28.8
	Üniversite/Yüksekokul mezunu	17	13.6
Anne öğrenim durumu	Okuryazar değil	15	12.0
	Okuryazar/İlkokul mezunu	51	40.8
	Ortaokul mezunu	28	22.4
	Lise mezunu	25	20.0
	Üniversite/Yüksekokul mezunu	6	4.8
Baba mesleği	Çalışmıyor	21	16.8
	İşçi/Çiftçi/Esnaf/Tüccar	52	41.6
	Memur	26	20.8
	Diğer	26	20.8
Anne mesleği	Çalışmıyor	98	78.4
	İşçi/Çiftçi/Esnaf/Tüccar	16	12.8
	Memur	2	1.6
	Diğer	9	7.2
Anne ve baba birlikteliği	Sağ ve bir arada yaşıyor	116	92.8
	Sağ, ayrı yaşıyor	4	3.2
	Anne-baba biri/ikisi vefat	5	4.0
Ailenin gelir durumu	Yetersiz	32	25.6
	Yeterli	43	34.4
	Değişken	50	40.0
Öğrenci burs durumu	Hayır	79	63.2
	Evet	46	36.8
Daha önce yaşadığı yer	Aynı şehir	20	16.0
	Ege - Marmara Bölgesi	33	26.4
	Akdeniz Bölgesi	26	20.8
	İç Anadolu Bölgesi	10	8.0
	Doğu - Güneydoğu Anadolu Bölgesi	30	24.0
	Karadeniz Bölgesi	6	4.8
Şu an kimle yaşıyor	Ailesiyle	27	21.6
	Yurtta/Misafirhanede	70	56.0
	Akraba yanında	7	5.6
	Öğrenci evinde	21	16.8
Daha önce üniversite yaşamı	Hayır	122	97.6
	Evet	3	2.4
Devam ettiği sosyokültürel etkinlik	Hayır	88	70.4
	Evet	37	29.6
Etkinliğin adı	Atletizm	7	5.6
	Enstrüman çalma	5	4.0
	Gezi topluluğu	6	4.8
	Gönüllü toplum çalışmaları	2	1.6
	Sinema/Tiyatro	17	12.8
	İlk kez girilen ortamda uyum davranışı	Girdiğim her ortama kısa zamanda uyum sağladım.	36
İlk kez bulunduğum bir ortamda çoğu zaman kendimi gergin hissederim.		44	35.2
İlk kez girdiğim bir ortamda ihtiyacım olan şeyleri istemekten korkarım ya da çekinirim.		11	8.8
İlk kez girdiğim bir ortamda yakın ilişkiler kurabilirim.		9	7.2
Öfkem yüzünden ilk kez girdiğim ortamlarda dahi sık sık tartışmaya girerim.		4	3.2
Başkalarıyla aynı fikirde olmaktan ziyade, çoğu zaman farklı fikirde olurum.		6	4.8
İlk kez girdiğim ortamda kendimi kabul ettirmekte zorlanırım.	15	12.0	
Oryantasyon programının faydalı olma durumu	Hayır	18	14.4
	Evet	107	85.6
Programın eksik olduğunu düşünme durumu	Hayır	86	68.8
	Evet	39	31.2
Eksik olan konu/konular	Barınma/Sosyal etkinlikler	26	66.7
	Şehir tanıtım/gezisi	13	33.3

■ **Tablo 2.** Öğrencilerin Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ) puan ortalamalarının dağılımları.

ÜYÖ alt boyutları	Üniversite A n=66	Üniversite B n=59	Toplam
	%±Sd	%±Sd	%±Sd
Üniversite ortamına uyumu	56.848±10.61	53.559±8.60	55.296±9.81
Kişisel uyum	36.878±7.37	27.016±8.66	32.224±9.38
Duyusal uyumu	41.030±9.09	28.796±8.73	35.256±10.79
Karşı cinsle ilişkileri	33.28±6.82	29.440±5.94	31.472±6.67
Akademik uyumu	30.909±7.02	27.288±6.65	29.200±7.05
Sosyal uyumu	33.242±5.60	28.440±4.55	30.976±5.65
Toplam ölçek	232.197±32.78	194.542±28.40	214.424±36.01

■ **Tablo 3.** Öğrencilerin cinsiyeti ile Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ) puan ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi.

Cinsiyet	Kadın n=94	Erkek n=31	t	p
ÜYÖ	%±Sd	%±Sd		
Üniversite ortamına uyumu	53.819±10.72	53.709±6.20	1.038	.302
Kişisel uyum	32.968±9.71	29.967±8.01	1.553	.123
Duyusal uyumu	35.191±11.09	35.451±10.00	-1.116	.908
Karşı cinsle ilişkileri	31.159±6.17	32.419±8.05	-0.910	.365
Akademik uyumu	29.234±7.43	29.096±5.89	.094	.926
Sosyal uyumu	31.223±5.84	30.225±5.03	.851	.397
Toplam ölçek	215.595±37.10	210.871±32.79	.632	.529

alt boyutundaki puan ortalamaları anlamlı olarak en yüksek bulunmuştur ($F=.488, p=.009$) (■ Tablo 7).

Ekonomik durumu yeterli olan öğrencilerin tüm alt boyutlarda ve toplam ölçek ortalama puanlarının diğer öğrencilere göre daha yüksek olduğu, akademik uyum alt boyutu dı-

şında bu farklılığın istatistiksel olarak da anlamlı olduğu saptanmıştır (■ Tablo 8).

Daha önce yaşanan yer ile ÜYÖ puan ortalamalarının analizinde; Marmara ve Ege Bölgesi'nden gelen öğrencilerin üniversite ortamına uyum puan ortalamaları diğer coğrafi bölgeler-

■ **Tablo 4.** Öğrencilerin mesleği isteyerek seçme durumu ile Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ) puan ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi.

Mesleği isteyerek seçme	Hayır n=56	Evet n=69	t	p
ÜYÖ alt boyutları	%±Sd	%±Sd		
Üniversite ortamına uyumu	53.035±9.62	57.130±9.65	-2.361	.020
Kişisel uyum	31.125±9.46	33.115±9.28	-1.182	.240
Duyusal uyumu	34.214±10.87	36.101±10.74	-0.971	.333
Karşı cinsle ilişkileri	29.875±6.61	32.768±6.49	-2.456	.015
Akademik uyumu	28.428±7.15	29.826±6.96	1.102	.273
Sosyal uyumu	30.625±5.44	31.260±5.84	.624	.534
Toplam ölçek	207.303±34.48	220.202±36.43	-2.016	.046

Tablo 5. Anne eğitim düzeyi ile Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ) puan ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi.

Anne eğitim düzeyi	Okuryazar değil n=15	Okuryazar/ilkokul mezunu n=51	Ortaokul mezunu n=28	Lise mezunu n=25
ÜYÖ alt boyutları	$\bar{x} \pm Sd$	$\bar{x} \pm Sd$	$\bar{x} \pm Sd$	$\bar{x} \pm Sd$
Üniversite ortamına uyumu	52.000±5.18	54.902±9.81	51.833±15.79	54.750±9.79
Kişisel uyum	32.866±6.41	30.019±9.78	31.464±8.67	36.440±9.16
Duygusal uyumu	40.333±10.88	31.352±10.62	36.107±8.74	38.960±11.06
Karşı cinsle ilişkileri	30.266±6.22	30.745±6.68	29.857±5.91	34.320±6.29
Akademik uyumu	32.266±6.20	28.960±7.58	27.892±7.26	28.520±5.85
Sosyal uyumu	30.200±5.72	30.529±5.50	29.428±5.20	34.520±5.22
Toplam ölçek	217.933±26.31	206.509±38.23	209.500±28.89	232.280±36.52

Tablo 6. Ebeveynlerin mesleği ile Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ) puan ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi.

Meslek	Çalışmıyor	İşçi-çiftçi-esnaf-tüccar	Memur	Diğer	F	p
ÜYÖ alt boyutları	$\bar{x} \pm Sd$	$\bar{x} \pm Sd$	$\bar{x} \pm Sd$	$\bar{x} \pm Sd$		
Babanın mesleği	(n=21)	(n=52)	(n=26)	(n=26)		
Üniversite ortamına uyumu	51.904±6.41	53.673±8.20	58.961±12.72	57.615±10.56	3.156	.027
Kişisel uyum	27.285±9.10	30.038±8.53	35.000±10.53	37.807±6.31	7.814	<.001
Duygusal uyumu	30.571±11.36	33.557±10.20	39.000±11.90	38.692±8.33	3.924	.010
Karşı cinsle ilişkileri	31.381±5.70	29.538±6.38	33.730±7.97	33.153±5.71	3.150	.028
Akademik uyumu	26.904±6.97	29.692±6.90	29.500±7.38	29.769±7.14	0.894	.446
Sosyal uyumu	28.523±6.17	30.269±5.27	33.038±4.82	32.307±5.97	3.408	.020
Toplam ölçek	196.571±32.48	206.769±32.57	229.230±40.80	229.346±30.15	6.135	.001
Annenin mesleği	(n=98)	(n=16)	(n=2)	(n=9)		
Üniversite ortamına uyumu	54.510±10.09	62.562±6.18	45.500±7.77	53.111±6.15	4.252	.007
Kişisel uyum	31.081±9.29	37.500±8.92	27.500±10.60	36.333±7.53	3.061	.031
Duygusal uyumu	34.959±10.89	38.687±12.08	30.500±6.36	33.444±7.36	0.773	.512
Karşı cinsle ilişkileri	31.183±6.58	35.062±7.11	27.500±0.70	29.111±5.84	2.281	.083
Akademik uyumu	29.255±6.46	32.937±8.16	21.000±7.07	23.777±7.52	4.522	.005
Sosyal uyumu	30.530±5.32	33.937±6.40	28.000±7.07	31.222±6.77	1.896	.134
Toplam ölçek	211.520±34.82	240.687±38.09	180.000±9.89	207.000±28.71	4.067	.009

Tablo 7. Anne ile babanın birlikteliği durumu ile Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ) puan ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi.

Anne-baba	Sağ ve bir arada yaşıyor n=116	Sağ, ayrı yaşıyorlar n=4	Anne-baba biri/ikisi vefat n=5	F	p
ÜYÖ alt boyutları	$\bar{x} \pm Sd$	$\bar{x} \pm Sd$	$\bar{x} \pm Sd$		
Üniversite ortamına uyum	55.137±9.85	58.500±10.34	56.400±10.08	.256	.774
Kişisel uyum	31.896±9.43	36.000±3.91	36.800±10.63	989	.375
Duygusal uyumu	35.448±10.94	39.250±8.05	27.600±5.72	1.562	.214
Karşı cinsle ilişkileri	31.439±6.53	36.750±10.21	28.000±6.00	1.955	.146
Akademik uyumu	29.250±6.84	36.500±5.50	22.200±7.66	.488	.009
Sosyal uyumu	31.034±5.61	28.500±6.24	31.600±7.05	.416	.661
Toplam ölçek	214.206±36.22	235.500±33.78	202.600±31.53	.956	.387

■ **Tablo 8.** Ekonomik durum ile Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ) puan ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi.

Ekonomik durum	Yetersiz n=32	Yeterli n=43	Değişken n=50	F	p
ÜYÖ alt boyutları	%±Sd	%±Sd	%±Sd		
Üniversite ortamına uyumu	54.156±8.05	58.255±11.55	53.480±8.74	3.128	.047
Kişisel uyum	25.906±8.06	37.837±7.15	31.440±9.12	19.682	<.001
Duygusal uyumu	32.656±11.13	39.325±9.75	33.420±10.61	5.007	.008
Karşı cinsle ilişkileri	29.093±6.49	33.395±6.48	31.340±6.57	4.005	.021
Akademik uyumu	28.843±6.38	30.511±6.89	28.300±7.55	1.193	.307
Sosyal uyumu	29.593±4.68	33.674±5.80	29.540±5.33	4.889	.009
Toplam ölçek	200.250±29.47	233.000±36.33	207.520±33.43	10.519	<.001

den gelen öğrencilere göre daha yüksek saptanmış ve bu farklılık istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur (58.848±8.47, $F=2.941$, $p=.049$).

Ailesiyle birlikte kalan öğrencilerin akademik uyum alt boyut puan ortalamaları 29.925±7.99 ile yurttta, akraba yanında ve arkadaşıyla evde kalan öğrencilere göre anlamlı olarak daha yüksek saptanmıştır (29.925±7.99, $F=3.917$, $p=.012$).

Üniversiteye başlamadan önce bir sosyal etkinliğe devam eden öğrencilerin sosyal uyum alt boyut ölçek puan ortalamaları, herhangi bir etkinliğe devam etmeyen öğrencilere göre anlamlı olarak daha düşük saptanmıştır (29.432±6.15, $t=2.003$, $p=.047$).

Tartışma

Bu araştırmada, hemşirelik birinci sınıf öğrencilerinin üniversiteye başladıkları ilk yıla ilişkin uyum düzeyleri ve uyum düzeylerini etkileyebilecek değişkenler incelenmiştir.

Çalışmamızda dikkat çekici bir nokta, ilk kez girilen ortamda kendini gergin hissettiğini ifade eden öğrencilerin çoğunlukta olmasıdır. Bireyin kendini başkalarının yanında rahat hissetmemesi, kişilerarası ilişkiler sırasında kişinin uygun bir şekilde davranamayacağı düşüncesiyle kaygı ve stres yaşamasına bağlı olarak sosyal ortamlardan kaçınma eğilimi “utangaçlık” olarak tanımlanmaktadır (Şahin ve Gizir, 2014). Üniversite yaşamına uyum sürecinde utangaçlığı uyum sürecini zorlaştıran bir etken olarak ele almak gerekmektedir (Asendorpf, 2000). Erol ve Avcı (2015), lisans bölümlerinin birinci sınıfında öğrenim gören 628 öğrenci ile yaptıkları çalışmada, üniversite öğrencilerinin utangaçlık düzeyleri ve cinsiyet, doğum sırası, yaşamın çoğunun geçirildiği yerleşim yeri, algılanan anne tutumu, algılanan baba tutumu ve lise ‘eğitimi ve yaşantısı’ yeterlik algısı değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulmuşlardır. Atan, Ünver ve Arslan (2018) ise spor bilimleri ile eğitim fakültesi öğrencilerinin utangaçlık düzeylerini karşılaştırdıkları çalışmada, birinci sınıf öğren-

cilerinin utangaçlık düzeyi ortalamasını diğer sınıflara oranla daha yüksek saptamıştır. Erol (2018) devlet üniversitelerinin çeşitli lisans bölümlerinin birinci sınıfında öğrenim gören 489 öğrenci ile yaptığı çalışmada, utangaçlık düzeyi ve genel öz yeterlik algısının, yaşam doyumunu anlamlı düzeyde yordadığını saptamıştır. Karahan ve diğerleri (2005) ve Sevinç (2010) çekingenlik sergileyen birinci sınıf öğrencilerinin üniversitedeki sosyal yaşama uyum sağlamakta zorlandıklarını belirtmektedirler. Diğer taraftan hemşirelik mesleği, insanların yaşamlarını emanet edebileceği bir güvenli iletişim kurabilme temeline dayanmaktadır. Bu nedenle hemşirelik öğrencilerinin henüz üniversiteye uyum sürecinde, utangaçlıklarını azaltmaya yönelik akran destek programları ile psikolojik danışma programları düzenlenebilir.

Çalışmamızda cinsiyetle üniversite yaşamına uyum arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Benzer şekilde, Balabanlı'nın (1990), öğretmen liselerinde okuyan öğrenciler üzerinde yaptığı uyum çalışmada, cinsiyetin kişisel ve sosyal uyumda etkili olmadığı bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinde benlik ayırılması ile üniversite yaşamına uyum arasındaki ilişkinin incelendiği diğer bir çalışmada, benlik ayırılması ile üniversite yaşamına uyum arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ancak cinsiyete göre farklılaşmadığı saptanmıştır (Mert, 2018). Alanyazında üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalarda benzer şekilde, kişisel ve sosyal uyum puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği ancak akademik uyum düzeyinin cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaştığı ve kız öğrencilerin akademik uyum düzeylerinin erkek öğrencilerinkine göre daha yüksek olduğu görülmüştür (Akay, 1990; Gökçaya, 2016). Bulgularımızı destekleyen diğer çalışmalarda da cinsiyete göre üniversite ortamına uyum, kişisel ve sosyal uyum düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmadığı saptanmıştır (Balabanlı, 1990; Enochs ve Roland, 2006; İkiz, Asıcı, Savcı ve Yörük, 2015).

Çalışmamızda mesleği isteyerek seçen öğrencilerin üniversite ortamına uyum, karşı cinsle ilişkilerde uyum ve toplam öl-

çek puan ortalamaları, mesleği seçmeyen öğrencilere göre anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur (■ Tablo 4). Özdelikara, Ağaçdiken ve Aydın'ın (2016) yaptığı çalışmada, hemşirelik mesleğini isteyerek seçen öğrencilerin mesleki uygunluk ve toplam ölçek ortalama puanlarının mesleği isteyerek seçmeyenlere göre daha yüksek olduğu ve mesleki uygunluk ile mesleği isteyerek seçme durumu arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır. Hemşirelerle yapılan bir çalışmada ise mesleği seven hemşirelerin sevmeyenlere göre mesleki profesyonelliklerinin daha iyi olduğu belirtilmiştir (Ünsar, Kostak, Kurt ve Erol, 2011). Elde edilen sonuçlara göre, mesleği isteyerek seçen öğrencilerin, mesleki beklentilerinin farkındalığı ile özgüven konusunda daha olumlu özelliklere sahip olmalarının etkisiyle uyum sağladıkları düşünülmektedir.

Çalışmamızda anne eğitimi ile duygusal uyum, karşı cinsle ilişkide uyum, sosyal uyum ve toplam ölçek puan ortalamaları arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı saptanmıştır. Duygusal uyum alt ölçeğinde uyum puan ortalaması annesi okuryazar olmayan öğrencilerde diğer gruplara göre daha yüksek bulunmuştur. Özellikle Türk toplumunun yapısı itibarıyla çocuk gelişimi ve eğitiminde annenin daha fazla rolünün olduğu bir gerçektir (Özensel, 2004). Özellikle okuryazar olmama ile ilgili yaşanan sorunlar, günlük hayatı etkileyen zor durumlar gibi birçok etken, çocuğun eğitim alma konusunda istekliliğinin artırılması ve farkındalığının sağlanması konusunda annenin rolü büyüktür. Benzer şekilde Toplum Gönüllüleri Vakfı'nın yaptığı bir çalışmada, gençlerin ebeveynlerinin %17.2'sinin okuryazar olmadığı, %9.2'sinin ise diplomasız okuryazar olduğu; buna karşılık karşı cinsle uyumu ve sosyal uyum alt ölçek puan ortalamalarının, annesi lise ve üniversite mezunu olan öğrencilerde daha yüksek olduğu saptanmıştır (TGV, 2015). Soner (2000), aile uyumunun öğrenci üzerindeki etkisini araştırdığı çalışmada, anne öğrenim değişkeninin ailedeki uyumu dolayısıyla çocuğun uyumunu olumlu yönde etkileyen bir faktör olduğu belirtmiştir.

Anne ve babanın meslek grubu memur, işçi/tüccar olanlar ile ailesinin ekonomik durumunu yeterli olarak ifade eden öğrencilerin uyum puanı ortalamaları diğerlerine göre anlamlı olarak daha yüksek oranda saptanmıştır. Güngörmüş, Okanlı ve Kocabeyoğlu'nun (2015) çalışmada, ailenin ekonomik yeterliliğinin üniversite öğrencisi üzerinde psikolojik dayanıklılığı artıran bir faktör olduğu vurgulanmıştır. Yapılan çalışmada benlik saygısının anne ve babanın eğitim durumuna, ailenin gelir düzeyine, annenin mesleğine, bireyin yaşına ve cinsiyetine bağlı olduğu ifade edilmiştir (Çam, Engin ve Uğuryol, 2017; Özkan, 1994). Bu bilgiler kapsamında ailenin gelir düzeyindeki artışın ve ailenin sürekli gelir getiren bir meslek sahibi olmasının, öğrencinin güven duygusu ile birlikte uyum düzeyinde de kolaylaştırıcı bir etken olduğu düşünülmektedir.

Çalışmamızda ebeveynlerinden biri ya da ikisinin de kaybını yaşayan öğrencilerin akademik uyum alt ölçek puan ortalamaları, ebeveynleri bir arada olan ya da ebeveynleri sağ ancak ayrı yaşayan öğrencilerden daha düşük bulunmuş ve bu farklılığın anlamlı olduğu saptanmıştır (■ Tablo 7). Ergenlik döneminde ebeveyn kaybı yaşayan gençler hem ergenlik döneminin getirdiği değişimlerle, hem de ebeveyn kaybıyla başa çıkmaya çalışmaktadırlar. Ergenler bir kayıpla karşılaştıklarında güçlü görünmek için bunu önemsemiyormuş gibi görünebilirler, ancak kayıpla ilgili yoğun duygular yaşarlar. Baş etme ile ilgili olan duygular ise gençlerin okul başarısı, sosyal uyum ve çevreleriyle ilişkiye uyum boyutlarında olumsuz bir etken olarak kabul edilmektedir (Attepe, 2010). Çalışma bulgularımızla benzer şekilde Koç, Avşaroğlu ve Sezer'in (2004) yaptığı bir çalışmada, aile ile ilgili problemler, kişiler arası ilişkilerden kaynaklanan problem alanları, akademik ve mesleki problem alanları akademik başarıyı doğrudan etkilemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kaldığı yer ile uyum puanları değerlendirildiğinde, ailesiyle birlikte olanların akademik uyum alt ölçek puan ortalamaları diğerlerine oranla daha yüksek bulunmuştur ve bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Sağınç (2011) çalışmasında bulgularımıza benzer şekilde, ailesi ile yaşayan öğrencilerin, arkadaşları ile yaşayan akranları ile kıyaslandığında üniversiteye daha iyi uyum sağladıklarını gözlemlenmiştir (Sağınç, 2011). Öğrencinin yaşam ortamında değişiklik, birçok değişikliği de beraberinde getirmektedir. Özellikle alışmış olduğu ders çalışma ortamının yeni şartlara göre değişmesi öğrencinin başarısını olumsuz etkileyen bir değişken olarak değerlendirilmiştir.

Çalışmamızda sosyokültürel etkinlikte bulunmayanların sosyal uyumu daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuçta her iki grup arasındaki sayısal farklılığın yüksek oranda olması sayılabilir. Ancak sosyo-kültürel etkinlikte bulunmayan öğrencilerin, yeni bir ortamda sosyal etkinliklere katılma, paylaşma ve tanımaya ilişkin çaba ve isteklerinin hâlihazırda bir sosyal grupta paylaşımı olan öğrencilere göre daha fazla oluşunun da etkisi olabileceği düşünülmektedir. Çalışma bulgularımızın aksine, alanyazında üniversite öğrencilerinin ders dışı zamanlarda katıldıkları sosyokültürel etkinliklerin, akademik başarıyı ve uyumu olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir (Jackson, Weiss, Lundquist ve Hooper, 2001; Karahan vd., 2005; Ting, 1997). Russell ve Carroll (1999), sosyo-kültürel aktivitelere katılan bireylerin daha mutlu olduklarını ve yaşamdan daha fazla doyum sağladıklarını; Watson ve Clark (1992) da sosyokültürel etkinliklerin yaşam boyu devam eden olumlu duygusal etkilerinin bulunduğunu belirtmektedirler.

Sonuç

Çalışmamızdan elde edilen veriler sonucunda; hemşirelik mesleğini isteyerek seçen öğrencilerin üniversite ortamına uyum

mu, karşı cinsle ilişkilerde uyumu ve toplam ölçek puan ortalamaları mesleği seçmeyen öğrencilere göre anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur. Anne eğitim düzeyi, anne ve baba mesleği, anne babanın birlikte olması, ekonomik durum ve ailesinin yanında yaşama durumunun öğrencilerin üniversite yaşamına uyumunu etkileyen değişkenler olduğu görülmüştür. Öğrencilerin en yüksek puanı “üniversite ortamına uyum” alt ölçeğinden, en düşük puanı ise “akademik uyum” alt ölçeğinden aldıkları saptanmıştır.

Öğrencilerin; ilk kez girilen ortamda kendilerini gergin hissettikleri, üniversitelerde verilen uyum programlarında, öğrenim görülen şehrin tanıtımı ve barınma/sosyal olanaklar konusunda eksiklikler olduğunu düşündükleri görülmüştür.

Çalışmaya alınan devlet üniversitelerden birinin 2018 yılında hemşirelik eğitim-öğretimine başlaması nedeniyle, çalışmadaki öğrenci sayısı ve elde edilen sonuçların çalışma verileriyle sınırlı olması, çalışmamızın kısıtlılığı olarak görülmüştür. Diğer taraftan çalışma, yeni açılan bir devlet üniversitesinde, üniversite yaşamına uyum programı hazırlığında yol gösterici bir ön çalışma olmuştur. Araştırmanın sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda “Üniversite Yaşamına Geçiş” dersi ve birinci sınıf öğrencilerine yönelik düzenlenen uyum etkinlikleri yeniden değerlendirilmiştir.

Elde edilen verilerin tüm üniversite öğrencilerine genellenmesi için farklı fakültelerde farklı araştırma desenleri kullanılarak yeni araştırmaların yürütülmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Öneriler

Bireylerin akademik, bireysel ve sosyal gelecekleri, mutlulukları ve psikolojik sağlıkları açısından üniversiteye uyum sağlamaları büyük önem taşımaktadır. Bu sonuçlar ışığında üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin uyum programlarına alınmasının, farklı bölgelerden gelen öğrenciler için öğrenim göreceklere şehre ilişkin tanıtım gezilerinin düzenlenmesinin bu geçiş sürecine olumlu katkı yapacağı ve üniversite yaşamına uyumu destekleyeceği düşünülmektedir. Uyum programlarının içeriğinde; sadece üniversite tanıtımına yönelik değil, öğrenim göreceği şehrin özelliklerine, yeni arkadaşlarına, sorunlarla karşılaşıldığında kime ve nereye başvuracağına, sosyokültürel etkinliklere nasıl ulaşacağına ve barınma olanaklarına kadar birçok konuya yer verilmesi önerilmektedir. Bu nedenle üniversiteye uyumu bir süreç olarak ele almak, birkaç saatlik programlar yerine en azından bir dönemlik uyum dersleri olarak müfredatta yer vermek, öğrencilerin bu süreci farkındalıkla geçirmesine katkıda bulunacak bir çözüm olarak görülmektedir.

Üniversite yaşamı, bireyler için ebeveyn kontrolünden uzak, yeni insanlarla tanışacağı, yeni olaylar yaşayacağı yeni bir hayatın başlangıcı demektir. Bireyin akademik, bireysel ve sos-

yal açıdan birtakım değişiklikler yaşadığı ve bu değişikliklerle baş etme becerisi kazandığı bir dönem olup, bireyin meslek yaşantısına ilk adımı atmadan önce yaşadığı bir “geçiş” sürecidir. Bu sürece başladığı ilk günden itibaren uyum sağlayabilmesi, bu “geçiş” sürecini kolaylaştıracaktır.

Yazar Katkıları / Author Contributions: GK: Çalışmanın planlanması, veri formlarının oluşturulması, verilerin toplanması ve tartışmanın yapılması; BNÖÜ: Çalışmanın planlanması, alanyazın taraması, veri formlarının oluşturulması, verilerin analizi ve yorumlanması, makale son kontrolü; HAU: Alanyazın taraması, verilerin toplanması, verilerin kaydı, analiz sonuçlarının tablo, grafik olarak dönüştürülmesi ve yorumlanması. / GK: *Conceiving and designing the study, creating data collection tools, data collection and interpreting the results;* BNÖÜ: *Conceiving and designing the study, literature search, creating data collection tools, data collection and interpreting the results, final check of the manuscript;* HAU: *Literature search, data collection, recording & analysis, interpreting & visualizing the results.*

Fon Desteği / Funding: Bu çalışma herhangi bir resmi, ticari ya da kar amacı gütmeyen organizasyondan fon desteği almamıştır. / *This work did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.*

Etik Standartlara Uygunluk / Compliance with Ethical Standards: Çalışma için İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurul Başkanlığından izin alınmıştır (no: 14.11.2018 / 369). Yazarlar bu makalede araştırma ve yayın etiğine bağlı kaldığını, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na ve fikir ve sanat eserleri için geçerli telif hakları düzenlemelerine uyulduğunu ve herhangi bir çıkar çakışması bulunmadığını belirtmiştir. / *This study was approved by the Ethical Committee of Non-Invasive Clinical Studies of İzmir Katip Çelebi University (no: 14.11.2018 / 369). The authors stated that the standards regarding research and publication ethics, the Personal Data Protection Law and the copyright regulations applicable to intellectual and artistic works are complied with and there is no conflict of interest.*

Kaynaklar

- Akay, N. (1990). *Lise öğrencilerine ilişkin bazı niteliklerin sosyal ve kişisel uyum düzeylerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aladağ, M. (2009). Üniversiteye uyum konusunda yürütülen akran danışmanlığı programının değerlendirilmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(31), 12–22.
- Aladağ, M., Kağnıcı, Y., Tuna, E., & Tezer, E. (2003). Üniversite Yaşamı Ölçeği: Ölçek geliştirme ve yapı geçerliği üzerine bir çalışma. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(20), 41–47.
- Asendorpf, J. B. (2000). Shyness and adaptation to the social world of university. In W. R. Crozier (Ed.), *Shyness: Development, consolidation and change* (pp. 103–120). London: Routledge.
- Aslan, S. (2015). Üniversite Yaşamına Uyum Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(4), 132–145.
- Atan, T., Ünver, Ş., & Arslan, H. (2018). Üniversiteli öğrencilerin utangaçlık düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(61), 1256–1260.
- Attepe, S. (2010). Anne baba kaybının çocuklar üzerindeki etkileri. *Aile ve Toplum*, 11(6), 23–28.
- Balabanlı, F. (1990). *Öğretmen liselerinde okuyan öğrencilerin kişisel ve sosyal uyum düzeylerini etkileyen bazı etmenler*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Çam, O., Engin, E., & Uğuryol, M. (2017). Üniversite öğrencilerinde benlik gelişimi ve güven duygusu. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(51), 508–514.
- Duxbury, L., Lyons, S., & Higgins, C. (2008). Too much to do, and not enough time: An examination of role overload. In K. Korabik, D. S. Lero, & D. L. Whitehead (Eds.), *Handbook of work-family integration: Research, theory, and best practices* (pp. 125–140). Cambridge, MA: Academic Press Elsevier.
- Enochs, W. K., & Roland, C.B. (2006). Social adjustment of college freshmen: The importance of gender and living environment. *College Student Journal*, 40(1), 63–72.
- Erdoğan, S., Şanlı, H. S., Bekir, Ş. H. (2005). Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 479–496.
- Erol, M. (2018). Genç yetişkinliğin öncesinde olan ergenlerin yaşam doyumu: “Utangaçlık” ve “öz yeterlik algısı”nın rolü. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 28(2), 95–103.
- Erol, M., & Avcı, T. D. (2015). Ergenlerin utangaçlık düzeylerinin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(44), 97–108.
- Gökkaya, M. (2016). *Bir grup üniversite öğrencisinde sosyal kaygı, depresyon ve anne-baba tutumları ile mükemmeliyetçilik eğilimleri ve üniversiteye uyum arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güngörmüş, K., Okanlı, A., & Kocabeyoğlu, T. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve etkileyen faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 6(1), 9–14.
- İkiz, E., Asıcı, E., Savcı, M., & Yörük, C. (2015). Problemler internet kullanımını ile üniversite yaşamına uyum ilişkisi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1): 34–50.
- Jackson, T., Weiss, E. K., Lundquist, J. L., & Hooper, D. (2001). The impact of hope, procrastination and social activity on academic performance of Midwestern College students. *Education*, 124(2), 310–320.
- Kacur, M., & Atak, M. (2011). Üniversite öğrencilerinin sorun alanları ve sorunlarla başetme yolları: Erciyes Üniversitesi örneği. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(31): 273–297.
- Karahan, T. F., Sardoğan, M. E., Özkamalı, E., & Dicle, A. Y. (2005). Üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum düzeylerinin denetim odağı ve atılganlık düzeyleri açısından incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 6–15.
- Koç, M., Aşaroglu, S., & Sezer, A. (2004). Üniversite öğrencilerinin akademik başarıları ile problem alanları arasındaki ilişki. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 483–498.
- Mercan, Ç. S., & Yıldız, S. A. (2011). Eğitim fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyum düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 135–154.
- Mert, A., & Çetiner, P. (2018). Üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum ile benlik ayrımlaşması arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 8(3),190–204.
- Özdelikara, A., Ağaçdiken, S., & Aydın, E. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimi ve etkileyen faktörler. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, (2), 83–88.
- Özensel, E. (2004). Türk toplumunda çocuğun yetiştirilmesinde annenin rolü: Konya İli örneği. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 2(6), 77–96.
- Özkan, İ. (1994). Benlik saygısını etkileyen etkenler. *Düşünen Adam*, 7(3), 4–9.
- Russell, J. A., & Carroll, J. M. (1999). On the bipolarity of positive and negative affect. *Psychological Bulletin*, 125, 3–30.
- Sağınç, N. (2011). *Üniversite yaşamına uyum sürecine etki eden faktörler ve birbirleri ile ilişkileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Sevinç, S. (2010). *Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyumlarını olumsuz etkileyen faktörlerin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Soner, O. (2000). Aile uyumu, öğrenci özgüveni ve akademik başarı arasındaki ilişkiler. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*; 12, 249–260.
- Şahin, E. E., & Gizir, C. A. (2014). Üniversite öğrencilerinde utangaçlık: Benlik saygısı ve kişilerarası yetkinlik değişkeninin rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(41), 75–88.
- TGV (2015). *Toplum gönüllüsü gençlerin profili*. İstanbul: Toplum Gönüllüleri Vakfı Gençlik Araştırmaları ve Politikalar Departmanı Yayınları.
- Ting, S. R. (1997). Estimating academic success in the 1st year of college for specially admitted white students: A model combining cognitive and psychosocial predictors. *Journal of College Student Development*, 38(4), 401–409.
- Usta, S., Sayın, Y., & Güzelipek, Y. A. (2017). Yabancı uyruklu öğrencilerin kente ve üniversiteye uyumu: Karaman ili örneği. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(3), 565–577.
- Ünsar, S., Kostak, A. M., Kurt, S., & Erol, Ö. (2011). Hemşirelerin kendini gerçekleştirme düzeyleri ve etkileyen etmenler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Dergisi*, 4, 2–6.
- Watson, D., & Clark, L. A. (1992). On traits and temperament: General and specific factors of emotional experience and their relation to the five-factor model. *Journal of Personality*, 60, 441–476.
- Yeşilyaprak, B., & Yalçın, İ. (2011). Üniversite yaşamına uyum programı ve değerlendirme çalışmaları: Ankara Üniversitesi örneği. *XI. Ulusal Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi*, 3–5 Ekim 2011, İzmir.

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) Lisansı standartlarında; kaynak olarak gösterilmesi koşuluyla, ticari kullanım amacı ve içerik değişikliği dışında kalan tüm kullanım (çevrimiçi bağlantı verme, kopyalama, baskı alma, herhangi bir fiziksel ortamda çoğaltma ve dağıtma vb.) haklarıyla açık erişim olarak yayımlanmaktadır. / This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) License, which permits non-commercial reuse, distribution and reproduction in any medium, without any changing, provided the original work is properly cited.

Yayıncı Notu: Yayıncı kuruluş olarak Deomed bu makalede ortaya konan görüşlere katılmak zorunda değildir; olası ticari ürün, marka ya da kuruluşlarla ilgili ifadelerin içerikte bulunması yayıncının onayladığı ve güvence verdiği anlamına gelmez. Yayıncının bilimsel ve yasal sorumlulukları yazar(lar)ına aittir. Deomed, yayımlanan haritalar ve yazarların kurumsal bağlantıları ile ilgili yargı yetkisine ilişkin iddialar konusunda tarafsızdır. / **Publisher's Note:** The content of this publication does not necessarily reflect the views or policies of the publisher, nor does any mention of trade names, commercial products, or organizations imply endorsement by Deomed. Scientific and legal responsibilities of published manuscript belong to their author(s). Deomed remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.